

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/55/2025
Identifikačné číslo spisu:	5323200318
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5323200318.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému F. A., narodenému XX. P. XXXX, I., V. H. XXXX/XX, o zaplatenie 2.840,68 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. CA-7Csp/4/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. júla 2024 sp. zn. 6CoCsp/13/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) výrokom I. potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) z 05. marca 2024 č. k. CA-7Csp/4/2023-89, ktorým zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 2.840,68 eura s príslušenstvom titulom nevrátenia poskytnutých finančných prostriedkov formou úveru a ktorým nepriznal žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi; výrokom II. žalovanému nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie po právnej stránke aplikoval ustanovenia § 52, § 53 ods. 9, § 37, § 39, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“). Po vykonanom dokazovaní prvoinštančný súd za nesporné považoval, že právny predchodca žalobcu Tatra banka, a. s. a žalovaný uzatvorili 04. mája 2016 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby. Právny predchodca žalobcu konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti (poskytovanie úverov) a bol tak veriteľom v zmysle ustanovenia § 2 písm. b)

zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.") a dodávateľom v zmysle ustanovenia § 52 ods. 3 OZ. Žalovaný vystupoval ako fyzická osoba - občan, ktorý spĺňa predpoklady spotrebiteľa podľa ustanovenia § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. a § 52 ods. 4 OZ. Preto úverovú zmluvu konajúci súd vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu a právny vzťah založený medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným predmetnou zmluvou ako spotrebiteľský vzťah, a to v zmysle zákonných definícií ustanovenia § 53 ods. 1 a nasl. OZ ako aj v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z.

1.2. Súd prvej inštancie sa primárne zaoberal vecnou legitímáciou strán sporu, ktorú musí súd skúmať aj bez návrhu. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobca odvodzoval zo zmluvy o postúpení pohľadávok; mal za to, že v prípade bankových pohľadávok je potrebné okrem ustanovenia § 524 OZ aplikovať aj § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 299/2016 Z. z. účinnom od 01. januára 2017 (ďalej len „zákon o bankách") s tým, že žalobcu zaťažovala povinnosť preukázať dodržanie podmienok uvedených v tomto ustanovení, keďže splnenie týchto podmienok je predpokladom platného postúpenia pohľadávky banky voči dlžníkovi na tretí subjekt. Vo vzťahu k ustanoveniu § 92 ods. 8 zákona o bankách súd prvej inštancie uviedol, že toto sledovalo účel sprísnenia postúpenia bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožnenia dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu. Podmienky obsiahnuté v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách považoval za osobitné hmotnoprávne podmienky platnosti postúpenia pohľadávky banky voči jej klientovi bez jeho súhlasu dané špeciálnou úpravou podľa tohto zákona. Všetky tieto podmienky musia byť kumulatívne naplnené, v opačnom prípade mal za to, že postúpenie pohľadávky banky ako dvojstranný právny úkon banky a postupníka pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ) je neplatné.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej poznamenal, že jednou z podmienok a základným článkom, od ktorého sa odvíja postup banky pri postúpení pohľadávky tretej osobe bez súhlasu klienta, je výzva adresovaná dlžníkovi na zaplatenie, ktorá musí byť zaslaná dlžníkovi, čo je potrebné preukázať predložením doručenky alebo podacieho lístka. Výzva podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách musí byť kvalifikovaná v tom zmysle, že zákon síce nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti, avšak z obsahu a zmyslu tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka jednak vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením, z čoho dlžná suma pozostáva, teda konkretizovaním splátky/splátok, so zaplatením ktorej/ktorých je v omeškaní a prípadne ho i upozorniť, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, hoc aj nebankový subjekt, bez súhlasu dlžníka.

1.4. Aj keď žalobca predložil v spore dve výzvy, nebolo podľa názoru prvoinštančného súdu riadne naplnenie tejto podmienky žalobcom preukázané; výzvou z 03. februára 2020 banka oznámila žalovanému vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru s odôvodnením, že neeviduje úhrady splatnej pohľadávky banky napriek predchádzajúcim písomným výzvam s tým, že tento stav pretrváva viac ako 3 mesiace od vzniku omeškania a vyzvala ho, aby po doručení tohto oznámenia bezodkladne zaplatil pohľadávku vo výške 2.831,31 eura (z toho istina 2.685,05 eura, riadny úrok 143,23 eura, úrok z omeškania 3,03 eura). Uvedená pohľadávka zodpovedá rozsahu postúpenej pohľadávky. Banka však v tejto výzve/oznámení nešpecifikovala splátku, s ktorou bol žalovaný v omeškaní a pre nezaplatenie ktorej došlo z jej strany k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Výzva bola formulovaná len všeobecne v tom zmysle, že omeškanie s úhradou splatnej pohľadávky trvá viac ako 3 mesiace. Z obsahu tejto listiny však podľa názoru prvoinštančného súdu nebolo možné zistiť, o omeškanie akej splatnej pohľadávky sa má jednať, keďže banka neuviedla, so zaplatením ktorej konkrétnej splátky bol žalovaný ako dlžník v omeškaní, čo malo mať za následok vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Po preskúmaní obsahu tejto listiny súd prvej inštancie zistil, že tento právny úkon je neurčitý, pretože v ňom nie je riadne špecifikovaná omeškaná splátka, pre ktorú sa veriteľ rozhodol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru tak, aby bolo možné preveriť zákonnosť postupu právneho predchodcu žalobcu, ktorý mal predchádzať vyhláseniu splatnosti celého úveru a postúpeniu pohľadávky žalobcovi. Ďalšou (predchádzajúcou) výzvou z 27. decembra 2019 vyzvala banka žalovaného na zaplatenie pohľadávok v omeškaní, kde uviedla 8 rôznych produktov, okrem iných aj spotrebiteľský úver s identifikačným údajom č. E. vo výške 216,01 eura, a to bezodkladne, najneskôr do 5 kalendárnych dní. Zároveň žalovaného upozornila, že ak pohľadávku v omeškaní v stanovenom termíne neuhradí, pristúpi k vyhláseniu mimoriadnej

splatnosti. Banka v tejto výzve nekonkretizovala, čo tvorí sumu 216,01 eur a vo výzve nešpecifikovala splátku, so zaplatením ktorej bol v danom čase žalovaný v omeškaní a ktorú konkrétnu splátku banka požadovala od žalovaného ako spotrebiteľa zaplatiť tak, aby predišiel vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, resp. postúpeniu pohľadávky. Uviedla len, že ide o nedoplatok na splátkach zo spotrebiteľského úveru s identifikačným údajom č. E vo výške 216,01 eura. Výška splátky podľa zmluvy predstavovala 106,02 eura mesačne a poplatok za poistenie úveru predstavoval 2,01 eura mesačne. V zmysle uvedenej výzvy mal žalovaný, aby sa vyhol mimoriadnemu zosplatneniu úveru, uhradiť banke pohľadávku 216,01 eura do 5 kalendárnych dní, pričom predstavovala viac ako dvojnásobok splátky. Ďalej prvoinštančný súd ozrejmil, že zo žiadnej z týchto 2 výziev nebolo možné ani určiť, či bol žalovaný vôbec v omeškaní s nejakou splátkou viac ako 90 dní, alebo nie, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách.

1.5. Keďže v žiadnej z týchto výziev nebola konkretizovaná splátka so zaplatením ktorej bol žalovaný v omeškaní, čo malo mať za následok vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a postúpenie pohľadávky, súd prvej inštalcie konštatoval, že obe tieto výzvy sú nejasné, neurčité a v zmysle ustanovenia § 37 OZ neplatné. V dôsledku toho neboli splnené všetky zákonné podmienky pre zosplatnenie úveru podľa ustanovenia § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ a uzavrel, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zo strany banky bolo neplatné. Konajúci súd rozviedol úvahu, že samotné neplatné predčasné zosplatnenie pohľadávky nie je v konečnom dôsledku pre platnosť postúpenia pohľadávky významné, pretože v danom prípade došlo pred postúpením žalovanej pohľadávky k jej splatnosti v termíne konečnej splatnosti, keďže podľa zmluvy bola konečná splatnosť úveru 72 mesiacov od splatnosti prvej mesačnej anuitnej splátky, t. j. ku konečnej splatnosti došlo už 27. mája 2022. Dôvodil, že hoci v čase postúpenia bola postupovaná pohľadávka splatná, uvedené nemení nič na tom, že nebola naplnená jedna zo základných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky, a to kvalifikovaná výzva banky pred postúpením pohľadávky doručená dlžníkovi - žalovanému. Žalobca takú kvalifikovanú výzvu nepredložil a dve výzvy, ktoré predložil, boli pre neurčitosť a nejasnosť neplatné, preto nemohli byť podkladom pre platné postúpenie.

1.6. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštalcie dospel k záveru, že v dôsledku nedodržania uvedených zákonných ustanovení pred postúpením pohľadávky banky žalobcovi, je právny úkon postúpenia absolútne neplatný pre rozpor so zákonom v zmysle ustanovenia § 39 OZ. Keďže žalobca uplatnený nárok odvodzoval od zmluvy o postúpení pohľadávok, súd prvej inštalcie vec zhodnotil tak, že v tejto veci žalobca nebol aktívne legitimovaný. Absolútna neplatnosť právnych úkonov totiž pôsobí voči každému, súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti a nemožno ju odstrániť ratihabíciou ani konvalidáciou. Keďže súd prvej inštalcie vyhodnotil postúpenie pohľadávky ako absolútne neplatný právny úkon, žalobe nebolo možné vyhovieť z dôvodu, že žalobca nie je nositeľom uplatneného práva, lebo na základe neplatnej zmluvy o postúpení pohľadávky nemohol platne nadobudnúť právo na zaplatenie dlhu zo zmluvy o úvere voči žalovanému. Výrok o trovách odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

2. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštalcie postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a obmedzil sa na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Žalobca v odvolaní primárne namietal, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplyva právny záver súdu prvej inštalcie, že podmienkou platného vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru podľa § 585 OZ je uvedenie konkrétnej splátky, pre nezaplatenie ktorej bude veriteľ oprávnený uplatniť právo podľa § 585 OZ v predchádzajúcej výzve podľa § 53 ods. 9 OZ. Odvolací súd na doplnenie správnosti uviedol, že pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov.

2.1. Vychádzajúc z účelu právnej úpravy § 53 ods. 9 OZ odvolací súd považoval výzvu veriteľa za právny úkon, t. j. za prejav vôle konajúcej osoby smerujúci k vzniku, zmene alebo zániku práv alebo povinností, ktoré s takýmto prejavom spájajú ustanovenie § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ. Tento právny úkon pre vyvolanie účinkov vyžaduje v zmysle § 37 OZ určitosť a zrozumiteľnosť. Z výzvy veriteľa podľa § 53 ods. 9 OZ by tak malo byť zrejmé, že spotrebiteľ je v omeškaní so zaplatením tej-

ktorej individualizovanej splátky/splátok, pre ktoré omeškanie v prípade jeho trvania viac ako tri mesiace bude môcť veriteľ uplatniť právo podľa § 565 OZ, pričom táto výzva sa musí dostať spotrebiteľovi najneskôr 15 dní predtým, ako veriteľ toto právo uplatní. Dôvodil tým, že individualizácia omeškanej splátky má význam aj s ohľadom na to, že podľa § 565 OZ môže pre nesplnenie niektorej splátky veriteľ požiadať o zaplatenie celej pohľadávky len do splatnosti nasledujúcej splátky. Zhrnul, že z výzvy podľa ustanovenia § 53 ods. 9 OZ musí byť zrejme označenie konkrétnej splátky zakladajúcej právo veriteľa na (hroziace) vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, keďže v opačnom prípade objektívne nemôže zakladať vedomosť spotrebiteľa o dôvodnosti zosplatnenia a reálnej možnosti odvrátenia tohto (hroziaceho) následku, ale stáva sa iba formálnym „upozornením“ nenapĺňajúcim účel predmetného zákonného ustanovenia. Len takýto právny výklad odvolací súd považoval za spôsobilý korešpondovať so zmyslom a účelom ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je procesný súd (ako argumentoval žalobca) ex offio povinný vykonať „audit“ stavu právneho vzťahu medzi stranami (veriteľom a spotrebiteľom) a vyhľadávať dôvod oprávnenosti úkonov veriteľa (§ 53 ods. 9 a § 565 OZ), keďže by mohol dôjsť aj k dôvodom, na ktoré účastníci právneho vzťahu ani nepomysleli. V kontexte s takto formulovaným právnym názorom odvolací súd poukázal aj na relevantnú odbornú literatúru, a to Občiansky zákonník I. § 1-450, Komentár od Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M. Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. z vydavateľstva C. H. Beck, Praha, 2015 (str. 576 a nasl.).

2.2. Odvolací súd ďalej zdôraznil, že na uvedenom nemení nič ani rozhodovacia činnosť niektorých odvolacích súdov, na ktorú poukazoval žalobca v odvolaní, v ktorej bol vyslovený opačný právny názor ako zaujal súd prvej inštancie, pretože žalobcom označené rozhodnutia odvolacích súdov nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP. Tieto rozhodnutia nemožno zároveň považovať za záväzné v zmysle ustanovenia § 193 eventuálne § 455 CSP. V tejto súvislosti poukázal na to, že v právnej otázke posudzovanej veci nie je rozhodovacia činnosť odvolacích súdov ustálená, keďže existuje množstvo rozhodnutí, v ktorých odvolacie súdy vyjadrili opačný právny názor, ako bol prezentovaný v rozhodnutiach, na ktoré poukazoval žalobca. Za ustálenú rozhodovaciu činnosť najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP) nemožno považovať ani žalobcom akcentované a zatiaľ ojedinelé rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022, nakoľko tu ťažiskovo riešil otázku začiatku plynutia premlčacej doby v zmysle ustanovenia § 103 OZ a iba okrajovo sa vyjadril k otázke náležitosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v tom zmysle, či predmetný úkon má obsahovať vymedzenie/určenie splátky zakladajúcej právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ako (esenciálnej) náležitosti tohto právneho úkonu; dospel k negatívnemu záveru, ktorý založil len na konštatovaní, že povinnosť označiť vo vyhlásení predčasnej splatnosti (zosplatnení) konkrétnu splátku zákon veriteľovi neukladá. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomenul, že dovolací súd v tomto rozhodnutí nijako neposudzoval otázku náležitosti právneho úkonu veriteľa obligatórne predchádzajúceho zosplatneniu, a to výzvy podľa ustanovenia § 53 ods. 9 OZ. Iné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky na ktoré žalobca odkazoval, sa bezprostredne nastolenej právnej problematiky netýkali.

2.3. V nadväznosti na uvedené sa potom odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom vysloveným súdom prvej inštancie, že dotknutý právny úkon veriteľa podľa ustanovenia § 565 OZ označený ako „Oznámenie o vyhlásení splatnosti a výzva na zaplatenie zo dňa 03.02.2020“ nemožno v zmysle § 39 OZ považovať za platný právny úkon vedúci k účinkom zosplatnenia dotknutého spotrebiteľského úveru, keďže tomuto úkonu nepredchádzala kvalifikovaná výzva veriteľa podľa § 53 ods. 9 OZ, za ktorú nemožno považovať list označený ako „Výzva pred mimoriadnou splatnosťou“ z 27. decembra 2019, ktorú je potrebné z dôvodu neurčitosti považovať za neplatný právny úkon (§ 37 ods. 1 OZ). Zo strany súdu prvej inštancie tak v žiadnom prípade nedošlo k neprípustnému „dotváraniu“ práva, ako to namietal žalobca. Ako je zrejme z ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku (odseky č. 27 až 29), súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol z dôvodu, že dospel k záveru o nenaplnení podmienok pre platné postúpenie žalovanej pohľadávky zakotvených v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Súd prvej inštancie skúmal, či zo strany právneho predchodcu došlo v zmysle uvedeného ustanovenia ku kvalifikovanej výzve banky (pôvodného veriteľa) voči žalovanému (spotrebiteľovi) na plnenie omeškaného dlhu, pričom uzavrel, že žalobca existenciu takejto kvalifikovanej výzvy v spore nepreukázal. V tomto kontexte vychádzal z už uvedeného posúdenia neplatnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (listom pôvodného veriteľa z 03. februára 2020) pre neurčitosť predchádzajúcej výzvy

podľa ustanovenia § 53 ods. 9 OZ - list pôvodného veriteľa z 27. decembra 2019. Obe uvedené písomnosti súd prvej inštancie považoval za neurčité a nespôsobilé naplniť požiadavky predmetného ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.

2.4. Odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil argumentáciu žalobcu, že súd prvej inštancie v rozpore s rozhodovacou činnosťou najvyšších súdnych autorít požadoval preukázanie osobitnej výzvy pôvodného veriteľa podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a za takúto nepovažoval vyhlásenie veriteľa o predčasnej splatnosti úveru (v posudzovanom prípade list pôvodného veriteľa z 03. februára 2020). Práve naopak, súd prvej inštancie skúmal, či uvedené dve listiny nemožno považovať za výzvu banky v zmysle dotknutého ustanovenia a vo všeobecnosti takúto možnosť nevylúčil, no z dôvodu nedostatku ich obsahových náležitostí (neurčitosti vymedzenia dlhu žalovaného) dospel k negatívnemu záveru. Podľa právnej vety rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24. apríla 2018 (publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 8, ročník 2018 pod poradovým č. 60) ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon. Odvolací súd poukázal aj na právnu vetu rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/162/2020 (publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 2, ročník 2022 pod poradovým č. 6), že v sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona č. 483/2001 Z. z. pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa.

2.5. Odvolací súd mal za zrejmé, že banka môže pohľadávku voči klientovi, prípadne jej časť postúpiť za nasledovných podmienok:

i) klient (spotrebiteľ) je v omeškaní s plnením svojho peňažného záväzku, či jeho časti voči banke,
ii) klient bol bankou písomne vyzvaný na plnenie jeho peňažného záväzku, či jeho časti voči banke, s ktorého plnením je v omeškaní a
iii) omeškanie klienta trvá nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní potom, čo mu bola výzva banky podľa ii) doručená. Z vyššie uvedenej ochrannnej funkcie dotknutého ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách odvolací súd vyvodil, že vytvára pre klienta dodatočnú možnosť zabrániť v určitej lehote postúpeniu pohľadávky banky voči nemu, či jej časti, a to tým, že svoj omeškaný peňažný záväzok v dodatočnej lehote 90 dní po doručení písomnej výzvy banky na plnenie svojho záväzku voči banke v omeškanom rozsahu uhradí (splní). Avšak pre naplnenie zmyslu a účelu predmetného zákonného ustanovenia (ochrany klienta banky) je nevyhnutné klásť na výzvu banky určité obsahové náležitosti. Klient by mal mať z tejto výzvy jednoznačnú a určitú vedomosť, s splnením akého konkrétného peňažného záväzku voči banke a v akom konkrétnom rozsahu tohto peňažného záväzku (v akej výške) je v omeškaní. Aj tento písomný právny úkon banky vyžaduje podľa názoru odvolacieho súdu pre vyvolanie jeho účinkov určitosť (§ 37 ods. 1 OZ); výzva banky musí obsahovať presné a určité vymedzenie omeškaného peňažného záväzku klienta voči banke. Nie je možné akceptovať, ak vo výzve banky je omeškaný peňažný záväzok konkretizovaný v inom rozsahu ako v rozsahu, ktorý zodpovedá skutočnému omeškaniu klienta s plnením jeho peňažného záväzku voči banke. Preto v reáliách posudzovanej veci nemohli listy pôvodného veriteľa z 27. decembra 2019 a z 03. februára 2020 obstať ako výzva banky podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Pokiaľ ide o výzvu z 27. decembra 2019 označenú ako „Výzva pred mimoriadnou splatnosťou“, pôvodný veriteľ - banka v tejto špecifikovala peňažný záväzok žalovaného spolu s inými peňažnými záväzkami len tým, že banka eviduje voči žalovanému k 23. decembru 2019 pohľadávku v omeškaní: spotrebiteľský úver č. E. v sume 216,01 eura. Z uvedenej výzvy teda vôbec nie je zrejmé, o aký konkrétny peňažný záväzok žalovaného malo ísť (suma 216,01 eura ani nezodpovedá určitému násobku dojednanej splátky úveru vo výške 106,02 eura), teda či išlo len o neuhradené konkrétne splátky spotrebiteľského úveru, dodatočný úrok, prípadne určité poplatky či zákonné alebo zmluvné sankcie. Zároveň označený identifikačný údaj „E ani nezodpovedá číslu dotknutej zmluvy o spotrebiteľskom úvere (XX-XXXXXXXXXX). Vo vzťahu k výzve z 03. februára 2020 označenej ako „Oznámenie o vyhlásení splatnosti a výzva na plnenie“ odvolací súd upriamil pozornosť na skutočnosť, že hoci je omeškaný peňažný záväzok žalovaný v tejto listine už špecifikovaný číslom dotknutej zmluvy o úvere (XX-XXXXXXXXXX) a je okrem celkovej sumy 2.831,31 eura v ďalšom rozčlenený na istinu, riadny úrok a úrok z omeškania, vzhľadom ku

konštatovanej neplatnosti uplatnenia práva pôvodného veriteľa podľa ustanovenia § 565 OZ (neplatnosti zosplatnenia) nebol peňažný záväzok žalovaného voči banke zjavne uvedený v skutočnom rozsahu, v akom bol žalovaný s jeho plnením v omeškaní. Ak bol potom omeškaný peňažný záväzok žalovaného špecifikovaný vo výzve zjavne v oveľa vyššej výške ako tomu bolo v skutočnosti, u žalovaného ako spotrebiteľa mohol vyvolať mylnú predstavu, že v takejto výške nie je schopný splniť svoj peňažný záväzok voči banke, a tak zabrániť následnému postúpeniu pohľadávky banky voči nemu. Na uvedenom závere nemôže nič zmeniť ani fakt, že ku dňu postúpenia žalovanej pohľadávky (25. októbra 2022) už došlo k uplynutiu termínu konečnej splatnosti úveru.

2.6. Odvolací súd akcentoval neplatnosť predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávok, na podklade ktorej žalobca odvodzoval svoj uplatnený nárok podľa ustanovenia § 39 OZ pre rozpor s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách. Svoje rozhodnutie založil na konštatovaní, že na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní a súd prvej inštancie postupoval správne, ak žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu zamietol. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP pri aplikácii § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP podľa procesného výsledku konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Váda zmätočnosti mala spočívať v tom, že odvolací súd odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok nekonzistentne a nepredvídateľne, nakoľko jeho právne závery sú v extrémnom rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít a iných krajských súdov, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Žalobca na základe ním citovaných rozhodnutí krajských súdov považoval napadnuté rozhodnutia nižších súdov za nepredvídateľné a nekonzistentné s rozhodovacou praxou ostatných krajských súdov, čo zakladá porušenie práva na spravodlivý súdny proces na úkor žalobcu.

3.1. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu - a to v otázke výkladu § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, či „podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách musí byť výzva tzv. kvalifikovaná, t. j. či zákon vyžaduje kvalifikované požiadavky na túto výzvu, teda okrem výzvy na zaplatenie, aj iné náležitosti.“ Právny záver, že podanie, ktorým sa vyhlásila mimoriadna splatnosť pohľadávky môže byť kvalifikovanou výzvou aj podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, resp. že toto ustanovenie nevyžaduje samostatnú a výlučnú formu písomnej výzvy ani žiadne osobitné náležitosti výzvy, výslovne uzavrel najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 9Cdo/165/2022, v ktorom odkázal na totožné závery aj v rozhodnutí najvyššieho súdu so sp. zn. 7Cdo/191/2021 z 30. júna 2022, od ktorých nie je dôvod sa odchýliť. Z bližšie citovaných záverov rôznych senátov dovolacieho súdu (ale aj rozhodnutí krajských súdov) má vyplývať, že výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 OZ, ale aj výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti. S poukazom na uvedené rozsudok odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pokiaľ ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách vyložil spôsobom, že k výzve banky vyžadoval osobitné a nešpecifikované podmienky, ktoré však z tohto zákonného ustanovenia nevyplývajú; žalobca nie je povinný uvádzať vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách presnú špecifikáciu dlžnej sumy. Žalobca dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP uviedol výlučne z opatrnosti, pokiaľ by dovolací súd nemal za to, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax, ale že ide o otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolateľ trval na tom, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách pojednáva o akejkolvek písomnej výzve banky, bez osobitných náležitostí, pričom k interpretačným odlišnostiam tohto ustanovenia dochádza len cez spotrebiteľský charakter sporu, čo je v rozpore s úmyslom zákonodarcu.

3.2. Žalobca sa nestotožnil ani so záverom odvolacieho súdu, že z dôvodu neurčitosti (výzvy - upozornenia) ako právneho úkonu, v dôsledku čoho je jednostranný právny úkon veriteľa neplatný, možno hovoriť o absencii kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ a teda, že neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru. Mal za to, že veriteľ nie je povinný uvádzať konkrétnu splátku, pre ktorú sa veriteľ chystá, prípadne pre ktorú veriteľ pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru. Vo veci konajúce súdy však zastali úplne opačný názor, že výzva musí obsahovať identifikáciu tej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie

celého dlhu, pretože ak taký údaj neobsahuje, tak je neurčitý a nejasný. Určenie, pre nezaplatenie ktorej konkrétne určenej splátky nastalo zosplatnenie dlhu je právnym posúdením, t. j. výhradne na posúdení súdu a žalobca nemá povinnosť vec právne kvalifikovať, ale len skutkovo vymedziť. V tejto súvislosti poukázal na rozdielnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o totožnej otázke; v rozhodnutí z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022 najvyššia súdna inštancia poskytla odlišné posúdenie otázky určítosti výzvy - upozornenia, ktorá je predpokladom zosplatnenia úveru, keď konštatoval: „Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Dovolací súd tiež nepovažuje za potrebné na tomto mieste viesť polemiku o tom, či je určenie splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie, skutkovou alebo právnou otázkou (skutkovou otázkou nesporne je označenie takejto splátky vo výzve na zaplatenie alebo v samotnom zosplatnení; ak však tieto listiny vymedzenie relevantnej splátky neobsahujú, je jej určenie na účely začatia počítania premĺčacej doby len právnym konštruktom). Považuje však za vhodné uviesť, že pokiaľ sa vykonaným dokazovaním nepreukáže opak, treba vychádzať z princípu racionálneho správania účastníkov zmluvných vzťahov, ktorí konajú v súlade so zákonom, a teda vzhľadom na ustanovenie § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka je potrebné predpokladať, že zosplatnenie bolo vyvolané tou splátkou, ktorá bola v čase zosplatnenia tri mesiace po splatnosti.“

3.3. V kontexte citovaného rozhodnutia dovolateľ argumentoval tým, že zo strany odvolacieho súdu došlo k odklonu pri právnej interpretácii a výkladu sporných ustanovení Občianskeho zákonníka. Správnosť vyššie uvedených interpretačných prístupov a právnych záverov najvyššej súdnej inštancie majú potvrdzovať aj rozhodnutia viacerých súdov nižšej inštancie, ktoré odvolací súd nepovažoval za relevantné. K neurčitosti obsahu (zosplatňujúcej) výzvy zopakoval, že prejav vôle je neurčitý len v tých prípadoch, pokiaľ je neistý jeho obsah, t. j. keď sa konajúcemu nepodarilo obsah vôle jednoznačným spôsobom stanoviť. Z obsahu uvedených úkonov je však celkom zrejmý úmysel veriteľa, t. j. upozornenie dlžníka v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 OZ na to, že dlžník je v omeškaní po dobu viac ako 3 mesiacov, je z neho zrejma aj celková výška jeho omeškania a rovnako upozornenie na to, že v prípade, ak dlžník omeškané plnenie neuhradí v dodatočnej lehote, je veriteľ oprávnený žiadať o zaplatenie celej pohľadávky. Z týchto dôvodov žiadal rozsudky súdov nižších inšancií zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

5. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je

dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predostretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

12. V hierarchii postupu dovolacieho prieskumu platí, že dovolací súd najprv skúma prípustnosť dovolania z dôvodu zmätočnosti a až ak namietaný dôvod podľa § 420 CSP preukázaný nie je, pristúpi subsidiárne k prieskumu dovolacieho dôvodu spočívajúceho v správnosti právneho posúdenia veci (§ 421 CSP).

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. So zreteľom na uvedené dovolací súd pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces. V danom prípade však obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť; treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

16. Námietky žalobcu o nekonzistentnosti a nepredvídateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu založené na argumente, že jeho právne závery sú v extrémnom rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít a iných krajských súdov, sa v kontexte najnovšej judikatúry dovolacieho súdu (R 34/2025 a 1VCdo/4/2025), o ktorej bude ešte reč, javia z dôvodu právnej neudržateľnosti ako neakceptovateľné resp. neopodstatnené.

17. Na uvedenom základe dovolací súd nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali arbitrárnosť, resp. nepreskúmateľnosť jeho záverov. Z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo znamenala aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov popierajúcu ich účel, podstatu a zmysel. Odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa riadil odvolací súd pri prijímaní záveru o potrebe zamietnutia žaloby pre nedostatok aktívnej legítimácie žalobcu. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

18. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Odvolací súd mal napadnutým rozhodnutím porušiť aj princíp právnej istoty podľa článku 2 CSP bez náležitého odôvodnenia odklonu, čo má zakladať ďalšiu vadu znátočnosti. Podľa článku 2 ods. 1 až 3 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

Právna istota je stav, v ktorom každý môže legítimne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legítimne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

20. V danom prípade je z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií zrejmé, že pri formulovaní svojich záverov vychádzali z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24. apríla 2018 (publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 8, ročník 2018 pod poradovým č. 60) a implicitne aj z právneho názoru vysloveného najvyšším súdom v rozsudku z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020, podľa ktorého „...obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je klient v omeškaní so splnením

čo i len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách..." (obdobne tiež v uznesení z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020) majú za to, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku.

21. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť najvyšší súd konštatuje, že do prijatia uvedených rozhodnutí a vyhlásenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (29. júla 2024) neexistovalo rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by sa výslovne (a nie iba okrajovo) v spore nastolenou problematikou zaoberalo, takže v žiadnom prípade nemožno dospieť k záveru, že by odvolací súd rozhodol v spore v rozpore s ustálenou súdnou praxou, práve naopak, čo dokazuje ďalšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v posudzovanom prípade nezistil. Dovolanie je preto v tejto časti procesne neprípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP

23. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, lebo pri jej riešení ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich rozdielnom rozhodovaní.

24. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

25. Dovolateľ v preskúmvanej veci k dôvodnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky výkladu § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, či „podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách musí byť výzva tzv. kvalifikovaná, t. j. či zákon vyžaduje kvalifikované požiadavky na túto výzvu, teda okrem výzvy na zaplatenie, aj iné náležitosti." Táto otázka je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu rozhodovaná rozdielne (sp. zn. 9Cdo/165/2022, 7Cdo/191/2021, 2Cdo/266/2020).

26. Vychádzajúc z dovolateľom formulovanej právnej otázky (a poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť) dospel dovolací súd k záveru, že ide o právnu otázku, ktorá bola jednou z rozhodujúcich pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania nebola dovolacím súdom definitívne vyriešená a pokiaľ sa k nej dovolací súd aj nemeritórne vyjadroval, nebol zjednotený na podstate jej právneho posúdenia (viď rozhodnutia z 31. marca 2022, sp. zn. 2Cdo/266/2020 a sp. zn. 4Cdo/75/2020 z 27. októbra 2022 verzus rozhodnutia z 27. septembra 2023, sp. zn. 9Cdo/165/2022, sp. zn. 8Cdo/139/2020 z 29. marca 2022, sp. zn. 7Cdo/191/2021 z 30. júna 2022 a sp. zn. 1Cdo/4/2020 z 25. mája 2022).

27. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť dovolací súd konštatuje, že medzičasom veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v rozhodnutí z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025 po rozbere relevantných právnych ustanovení (§ 53 ods. 9, § 565 OZ, § 92 ods. 8 zákona o bankách, § 17 ods. 1 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch), pri posudzovaní obdobne formulovanej otázky ako v preskúmvanej veci dospel k záveru, že „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá

pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškani so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný".

28. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania dovolací súd konštatuje, že žalobcom nastolená otázka bola medzičasom veľkým senátom najvyššieho súdu vyriešená, pričom právny názor vyjadrený veľkým senátom je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP). K retrospektívnym účinkom judikatúry dovolací súd vyjadruje vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/223/2016, 3Cdo/198/2017, 9Cdo/67/2020, 7Cdo/20/2021) priebežne stabilný názor, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza.

29. Dovolateľ odklon odvolacieho súdu od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022 založil na argumente, že k porušeniu ustanovení § 37 ods. 1 a § 53 ods. 9 OZ nedochádza, ak vo výzve - upozornení ako právnom úkone absentuje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplateniu úveru, čo nemá spôsobovať neplatnosť takého úkonu.

Uvedenie splátky pre ktorú došlo k zosplateniu pohľadávky nie je obligatórnou náležitosťou, ktorú by stanovoval zákon.

30. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

31. Ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu netvorí jediné relevantné rozhodnutie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke (nepublikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), ktoré z povahy veci nemôže predstavovať otázku vyriešenú, teda takú otázku, o ktorej existuje ustálená rozhodovacia prax, pretože sa nejedná o tzv. judikát publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ani o prax vyjadrenú opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu (porovnaj tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 459/2022). Z uvedených východísk možno rezumovať najmä to, že ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu netvorí jediné uznesenie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke vo veci sp. zn. 1Cdo/123/2022 z 30. januára 2024.

32. Uvedené platí o to viac, keď pre neprípustnosť dovolacích otázok v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022, na ktoré poukazoval dovolateľ, najvyšší súd meritórne nastolenú otázku ani neriešil. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 právny názor o nadbytočnosti konkretizácie

omeškanej splátky vo výzve či oznámení o zosplatnení vyslovil len ako protiargument k nie pre vec rozhodujúcej argumentácii dovolateľov o špecifikácii omeškanej splátky ako podmienky platnosti zosplatnenia. Uvedené akcentoval Ústavný súd Slovenskej republiky nasledovne: „(...) len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, ktoré hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí dovolacieho súdu, nemožno považovať za záväzné právne názory, keďže neboli dôvodom, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť“ (porovnaj sp. zn. III. ÚS 157/2025).

33. Vychádzajúc z dovolateľom formulovanej právnej otázky dovolací súd preto uzatvára, že v prípade otázky, či došlo k porušeniu ustanovenia § 37 ods. 1 a § 53 ods. 9 OZ, ak vo výzve - upozornení ako právnom úkone absentuje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru, čo zároveň malo mať za následok určenie takého úkonu za neplatný, a teda rovnako neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru, ide o právnu otázku, ktorá bola jednou z rozhodujúcich pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania (10. decembra 2024) nebola dovolacím súdom judikatúrne vyriešená.

34. Dovolací súd v kontexte uvedeného upriamuje pozornosť na skutočnosť, že iný senát najvyššieho súdu (6C) vo svojom uznesení z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022, po rozbere relevantných právnych ustanovení (§ 37 ods. 1 OZ, § 565 vety prvej OZ a § 53 ods. 9 OZ) pri posudzovaní rovnako formulovanej otázky ako v preskúmvanej veci dospel k záveru, že „ (...) ak právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže zmluvný partner spotrebiteľa využiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (kde inak špeciálna úprava z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka spôsobuje v drvivšej väčšine prípadov vrátane všetkých dojednaní o splátkach s mesačnou a kratšou frekvenciou nepoužiteľnosť všeobecnej úpravy z § 565 vety druhej Občianskeho zákonníka o možnosti použitia práva veriteľom najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) a takému využitiu má (musí) predchádzať upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch v zákone ustanovených lehôt). Na právny úkon nekonkretizujúci splátku preto je dôvod nazerať ako na úkon zákon obchádzajúci (nakolko napriek nezakotveniu výslovnej zákonnej požiadavky na takúto náležitosť jej absencia spôsobuje nedodržanie účelu úpravy, ktorým je možnosť overenia si splnenia požiadaviek slúžiacich zvýšenej ochrane spotrebiteľa) a i nedostatočne určitý, v oboch prípadoch sankcionovaný neplatnosťou (či už podľa § 39 alebo § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“ Z týchto dôvodov senát najvyššieho súdu 6C argumenty dovolateľa na podporu tvrdenia o neexistencii žiadneho právneho podkladu pre vyžadovanie uvedenia konkretizácie splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu (v žiadosti o jednorazové splatenie, resp. v upozornení na hodlané využitie práva tejto predchádzajúcom), nepovažoval za udržateľné.

35. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania, dovolací súd konštatuje, že medziasom Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí konanom 04. júna 2025 prijalo uznesenie najvyššieho súdu z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022 ako judikát, publikovaný pod č. R 34/2025 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2025, ktorého právna veta znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“.

36. So zreteľom na doposiaľ uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade pri riešení dovolateľom nastolených právnych otázkach od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci resp. k odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu, ktorým namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

37. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods.

3 druhá veta CSP).

38. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.